

11.3.2026

Sosiaalinen ehdollisuus

Sosiaalinen ehdollisuus koskee sellaisia maatalousyrittäjiä, jotka toimivat työnantajina. Sosiaalinen ehdollisuus astui voimaan reilu vuosi sitten. Sen yhtenä perustana oli kehittää maataloustyöntekijöiden työoloja EU:ssa ja lisätä viljelijöiden tietoisuutta työntekijöiden oikeuksista, totesi erityisasiantuntija Tiia Lihala maaseutuverkoston [puheenvuorossa](#) vuonna 2025. Tietoa löytää myös Ruokaviraston [Ehdollisuuden opas 2026](#) ja vaikka maa- ja metsätalousministeriön [verkkosivuilta](#).

Alla oleva sähköpostihaastattelu tehtiin vuoden 2024 loppusyksyllä, ennen kuin sosiaalinen ehdollisuus astui voimaan. Kirjoittaja hanketyöntekijä Anssi Kemppinen **Monimuotoisuuden lisääminen marjatiloidella -hanke** / kehitysyhtiö SavoGrowsta.

Sosiaalinen ehdollisuus voimaan ensi vuonna

Sosiaalista ehdollisuutta koskeva lakimuutos on asumassa Suomessa voimaan ensi vuoden alusta.

Lakimuutos koskee viljelijöitä ja maatalousyrittäjiä, jotka käyttävät tilallaan ulkopuolista työvoimaa. Valtioneuvosto antoi sosiaalista ehdollisuutta koskevan lakimuutosesityksen eduskunnalle nyt lokakuun 10. päivä ja muutoksen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2025.

Sosiaalinen ehdollisuus kattaa työsopimuksia, työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta sekä työvälineiden käytön turvallisuutta koskevia säännöksiä. Jos viljelijä laiminlyö edellä mainittujen työsopimusten tai -suojelun vaatimuksia, niin hän voi menettää EU:n maataloustukia.

Sosiaalinen ehdollisuus on uusi osa-alue ehdollisuuden kokonaisuudessa. Tähän mennessä ehdollisuus on koostunut hyvän maatalouden käytännöistä ja lakisääteisistä hoitovaatimuksista. Ne ovat koskeneet esimerkiksi turvallisten elintarvikkeiden tuottamista, maaperän suojelun, kasvinsuojelun oikean käytön ja luonnon monimuotoisuuden suojelun vaatimuksia.

Miksi sosiaalisen ehdollisuuden vaatimus astuu voimaan? Mikä on sen tausta, erityisasiantuntija Tiia Lihala maa- ja metsätalousministeriöstä?

Sosiaalinen ehdollisuus on tämän tukikauden uusi osa-alue, jonka jäsenvaltio on voinut ottaa käyttöön aikaisintaan vuoden 2023 alusta ja viimeistään 1.1.2025. Erityisesti koronapandemian aikaan eri puolilla Eurooppaa havaittiin ongelmia maataloustyöntekijöiden

kohtelussa, ja siksi Euroopan parlamentin aloitteesta EU:ssa päätettiin tuoda viljelijätukien ehdoksi myös työntekijöiden kohtelua koskevia vaatimuksia.

Moni marjanviljelijä ja marjanviljely-yritys käyttää ulkopuolista työvoimaa. Jos viljelijä tai yrittäjä laiminlyö työntekijöidensä työsopimuksia tai työsuojelua, niin millaisia tukia hän voisi menettää?

Sosiaalinen ehdollisuus on osa ehdollisuuden kokonaisuutta, joten siihen kuuluvat samat tuet kuin ehdollisuudessakin. Tukien vähennysperiaatteet on sovellettu ehdollisuudesta.

- Perustulotuki
- Uudelleenjakotulotuki
- Ekojärjestelmätuki
- Nuorten viljelijöiden tulotuki
- Erikoiskasvipalkkio
- Tärkkelysperunapalkkio
- Emo- ja lypsylehmäpalkkio
- Sonnipalkkio
- Teurashiehopalkkio
- Ulkosaariston nautapalkkio
- Uuhipalkkio
- Kuttupalkkio
- Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio
- Ympäristökorvaus (ympäristösitoumus ja ympäristösopimukset)
- Luonnonmukaisen tuotannon korvaus
- Luonnonhaittakorvaus
- Eläinten hyvinvointikorvaus

Mihin marjanviljelijän ja yrittäjän kannattaisi nyt erityisesti kiinnittää huomiota, että asiat olisivat kunnossa?

Sosiaalisen ehdollisuuden velvoittavaan lainsäädäntöön kuuluu työsopimus- ja työturvallisuusasioita, jotka ovat tälläkin hetkellä voimassa. Ne siis velvoittavat ihan kaikkia työnantajia jo nyt.

Miten sosiaalista ehdollisuutta valvotaan, Tiia Liuhala?

Aluehallintovirastojen työsuojeluviranomainen valvoo myös sosiaalista ehdollisuutta. Viljelijöille ei siis tule uutta valvovaa viranomaista eikä uusia valvontoja. Ainut uusi asia on, että jos havaitaan tarpeeksi vakavia työsopimus- tai työturvallisuuslainsäädännön vastaisia tilanteita, niin viljelijä voi menettää tukia.

Mistä marjanviljelijä saisi helpoiten tietoa, jos hän haluaa lisätietoa asiasta?

Kannattaa varmistaa tarvittaessa neuvonnan avulla, että oman tilan asiat ovat kunnossa. Vaatimusten perusteena oleva lainsäädäntö on listattu maa- ja metsätalousministeriön internet-sivuilla. Materiaalia on myös esimerkiksi Työturvallisuuskeskuksen sivuilla. Myös neuvo-järjestelmän neuvojissa on henkilöitä, jotka voivat neuvoa sosiaalisen ehdollisuuden asioissa.

Jutun asiatekstin lähteenä ovat olleet maa- ja metsätalousministeriön sekä Ruokaviraston sivustot.